

N. M.
152.

Berg eller andra naturformationer som tidmärken har jag aldrig hört omtalas i denna trakt ej heller angående någon som omtalat tiden om nätterna efter måna och stjärnorna. På min gård i Björshög och min frus gård i Lilla Mälleberga fanns i de gamla bestäder som blev riven på 1890 talet och ersatta med nya fanns sådana märken som var skurna med en kniv och utösa när klockan var tolf på dagen när det var solken. Sådana märken var skurna i fönster som sattes till södra sidan märken var skurna inomhus i fönsterbräden man satte ^{en} pinne på ett särskilt ställe skuggan utösa då tiden. Min fader som var född 1851 omtala att på detta sätt att bestämma tiden kunde han inte minnas men min farfar som var född 1803 hade omtalat att på hans fars tid hade de dessa märken för att mäta sig med men de hade även timglas som de kunde se hur tiden gick de såg ut så här där var fin sand i den ena halvan så satte man den ändan uppåt som sanden var belägen i och när den var trunnen mer

i den nedre halvan så tog det precis en timmes tid sedan kunde det vändas så blev Setramma när det var utsnitt igen. Det talades om att prästerna hade det på predikstolen och rätta sig efter på den tisen då de gjorde långa predikningar. Min farfar fick en s. k. dalaklocka år 1891 som jämte hans och hans kvinnas namn är målat på den, den är lik en dalaklocka men har raka linjer en del dalaklockor är böjda och där den sitter på svängda i den här stilen denna som nu är i min ägo är så här den är tillverkad i Malmö av en urmakare som hette Knut Mejer och som är omnämnd i Malmö historias kröniker av Isberg den är numera i min ägo och ett präktigt urverk med mässingsgavlar. Tem som sålde dalavaren har jag aldrig tagit reda på. Har aldrig hört berättas att man brutit tiden på slagen genom att betrakta getters eller andra djurs ögon. Det finnes solvisare ännu som äro utställda i trädgården i Bara härads hembygdsförenings trädgård i den gamla

prästgården i Burlöv finnes en solvisare eller solur
som enligt sägen av en man som nu är avliden skulle
vara tillverkad av en smedmästare vid Torup som hette
Paradis det är en rund järnring med siffertal som på
en klocka där finnes någon slags visare på mitten hur
den var först såg jag icke efter. Där som finnes rådemu
äro de alltid placerade i trädgårdarna har aldrig hört
omtalas att de hade några tidmätare vid kyrkorna utom
Tornur som finnes på några enstaka ställen på landsbygden.
Här i denna trakt finnes tornur i Södra Sallerup, Svedala
och Tygelsjö. När jag var i tjårsåldern fick jag en solring
som användes flitigt när tolen sken den var rund och
av messing utom på den var en smal messingsring med ett
litet hål i som man kunde vrida och ställa så att den stod
mitt emot månadens namn som var ingraverad utvändigt
på solringen. Invändigt var siffrorna 1-12 ingraverade när
så hålet på den yttersta ringen stod mitt för den månad
det gällde så kunde man se inne i ringen vad klockan var.

Hur långt tillbaka i tiden den slags tidmätare har använts
känner jag inte till annat att de upphörde innan 1900 talats början
på denna ort. När jag erhöll solringen betraktades den som
lekrak för barn och hade ingen praktisk betydelse. Solklockor har
jag aldrig hört talas om jag tror att vägg och fickur har be-
gagnats under hela 1800 talet känner inte till om någon
begagnat solur och mekaniska ur på samma gång. Klockor
placerades alltid i innervägg i dagligstugan eller ock så när
nya bostäder blev uppförda i matrummet de uppdrogs en
gång i veckan. I min moders hem i Florsberga Lyngby socken
var en gammal dalaklocka som drogs upp varje kväll man
drog upp den med en ketting som hängde jämsides med de
snören som duden hängde i denna klocka kan jag minnas
att man om urtarlan var en liten upphöjning av trä där
var målat en mansfigur som var klädd i gammal national-
dräkt men det övriga som var målat kan jag inte minnas
den klockan som är i ^{min} ägo drages upp en gång i veckan
med nyckel. Klockor fickur såväl som väggur uppdrogs

regelbundet varje gång på samma tid året om. Urmakare
anlitades när det ansågs att det var av behovet påkallat
för rensning och smörjning vilket skedd varit femte år och ibland
med längre tidsuppehåll. Husbuderna och sönerna i varje hem
var försedda med fickur vilka om dagen förvarades i den
vänstra västfickan och om natten hängdes på väggen de flesta
har en rund så kallad klokepuda av tyg som hängdes på
väggen där fickuret placerades dessa fickur användes varje
dag vid köp av nya ur så köper från denna trakt uren av
alla slag i Malmö från vilken ut de gamla dalaklockorna
inköptes har jag aldrig hört omtalas de personer som hade
sådana ur äro döda den klocka som jag är ägare till är
som jag förut nämnt inköpt i Malmö. Användaren som numera
användas av för det mesta av yngre personer funnos iska till
i äldre tid. På landsbygden finnes i d. s. tätorterna äro urma-
kare som reparerar ur och som förmåjer nya vägg och fickur.